

Links verloor de verkiezingen, maar wint de formatie. Plus: VIDEO

Door [Syp Wynia](#) - 22 mei 2021

Geplaatst in [Kabinetsformatie](#) - [RutteVier](#) - [Verkiezingen](#) - [WWTv](#)

De linkse partijen waren nog nooit zo klein. Maar RutteVier wordt zo mogelijk een nog linkser kabinet dan RutteDrie. Links heeft Rutte in de houdgreep. Vindt Rutte dat erg? Dat is nog nooit iemand opgevallen. [Pim van Galen bespreekt met Syp Wynia de toestand, twee maanden na de verkiezingen.](#)

VVD en D66 gaan volgens plan de kern van het nieuwe kabinet RutteVier vormen. De VVD wil graag het CDA er bij en als aanvulling de PvdA. Dat zijn de drie klassieke regeerpartijen. VVD, CDA en PvdA vormen samen met D66 ook het politieke hart van de polderlobby: de VVD onderhoudt de lijnen met de grote bedrijven van VNO-NCW, het CDA heeft zowel lijnen naar VNO-NCW (NCW, met name) als vakbond CNV.

D66 is ook een polderpartij geworden

De PvdA is traditioneel de politieke beschermheer van vakcentrale NCW. En D66 is steeds populairder bij de ondernemerslobby. Geen wonder dat Ingrid Thijssen, de nieuwe voorzitter van VNO-NCW, actief lid is van D66. Sinds haar aantreden is het één en al duurzaamheid en diversiteit bij de grote werkgevers.

Nu kondigde Mark Rutte aan dat hij vanwege de beweerde 'nieuwe bestuurscultuur' met die 'akkoorden' van hem in het vervolg eerst naar de Tweede Kamer gaat, in plaats van - zoals tot dusver - eerst ruim baan te geven aan de polderlobbyisten en het resultaat als voldongen feit aan de Tweede

Links verloor de verkiezingen, maar wint de formatie. Plus: VIDEO

Kamer te presenteren.

Polderinformatieprater praat met de polder

Maar informatieprater Mariëtte Hamer (zelf van de SER - de polder bij uitstek, en van de PvdA), ging desalniettemin in haar eerste werkweek ook maar weer met de voorzitters van VNO-NCW, FNV en MKB-Nederland praten. We hebben dan wel verkiezingen, maar zodra die geweest zijn gaan de deuren dicht en stappen de lobbyïsten door de achterdeur naar binnen.

Nieuwe bestuurscultuur? Zelfs de bedaarde OESO, de club van westerse industrielanden, kwam afgelopen week met een rapport waarin de Nederlandse lobbycratie er beroerd vanaf komt. Zoals ook de Raad van Europa sinds jaar en dag Nederland aanklaagt als een land dat 'handel in invloed' onbestraft laat en politici doodnormaal als lobbyïst laat optreden. Nederland is een veel corrupter land dat het wil weten. En niemand die er iets aan doet. 'Nieuwe bestuurscultuur'? Weinig kans.

De akkoordenfabrieken

Dezelfde lobbycratie, die als nooit tevoren gedijt in de akkoordenfabrieken van Mark Rutte, is de belangrijkste reden dat particuliere belangen die door weten te dringen tot de macht het prima voor elkaar hebben, maar dat de burgers stevast buitenspel staan. Verkiezingen worden zo een rituele gebeurtenis.

Maar waar verkiezingen wel voor nodig zijn, is voor de onderlinge krachtsverhoudingen van partijen. Deze keer maakten de kiezers de midden-liberalen van de VVD en de links-liberalen van D66 de grootste. Sigrid Kaag van D66 wil er (meer) linkse partijen bij, zo mogelijk zowel de PvdA als GroenLinks.

Maar Mark Rutte wil geen 'wolk van linkse partijen' en vreest dat als behalve D66 ook GroenLinks in het kabinet komt dat 'wel heel veel klimaat' wordt - zoals hij, zich onbespied wanend - twee maanden geleden tegen de 'verkenner' Ollongren en Jorritsma zei.

Het CDA weet nog niet wat het wil, of het überhaupt wil regeren, maar daar zitten ze evenmin op en GroenLinks en PvdA te wachten. Het CDA - althans Wopke Hoekstra met zijn contacten in het zakenleven - zou graag willen regeren, want als je aan het stuur zit kun je nog eens wat regelen. Een ander deel van het CDA - met Pieter Omtzigt als uithangbord - heeft het niet meer op Rutte.

Wordt Rutte Vier voortzetting Rutte Drie?

Maar als er dan toch geregeerd wordt heeft het CDA er - in plaats van officieel linkse partijen - liever weer de ChristenUnie bij. Dat kan ook, want bij de ChristenUnie hebben ze verrassenderwijs Mark Rutte vergeven. Maar D66 wil nu juist wel eens zonder de ChristenUnie.

Links verloor de verkiezingen, maar wint de formatie. Plus: VIDEO

Van de regeerbereide linkse partijen is niet veel over. De PvdA bleef op 9 zetels staan, GroenLinks zakte dramatisch weg naar 8 zetels. VVD, D66 en CDA hebben samen 73 zetels en zouden voor een meerderheid dus genoeg hebben aan de 5 zetels van de ChristenUnie. Of alleen die van de PvdA. Of alleen die van GroenLinks.

Of: zonder CDA?

Maar D66 wil dus graag èn PvdA en GroenLinks, die zelf ook beweren alleen samen te willen regeren. Of dat stand houdt is overigens twijfelachtig, getuige de eerdere bevindingen van de verkenners Ollongren en Jorritsma.

Hoe dan ook: volgens al deze scenario's wordt er aangekoerst op een kabinet RutteVier, waarin naast de centrumpartijen VVD en CDA de in meer of mindere mate linkse partijen D66 en ChristenUnie plaatsnemen, dan wel (in plaats van ChristenUnie) de linkse partijen PvdA en/of GroenLinks. Een variant zonder het CDA kan ook nog: dan zouden VVD, D66, PvdA en GroenLinks 75 zetels hebben en aangevuld kunnen worden met de nieuwe partij Volt (als gedoogpartij).

Hoe dan ook: in alle gevallen is het een overwegend links gezelschap, minstens zo links als RutteDrie en waarschijnlijk linkser. Is dat de uitslag van de verkiezingen? Wil Nederland een linkser beleid? Nou nee. Nederlanders voelen zich ook vaker rechts dan links. Maar een groot deel van de rechtse stem (PVV, FvD plus afsplitsingen, SGP) wordt door de rest uitgesloten of wil zelf niet echt.

Zo staan burgers van Nederland twee keer buitenspel. Ten eerste laten de gekozen politici hun oor hangen naar belangen in plaats van burgers. Ten tweede staan rechtse politici buitenspel, waardoor een behoorlijk deel van de bevolking zich ook langs die lijn niet vertegenwoordigd voelt.

Ruttekabinetten waren al overwegend links

Met RutteVier wordt het er zo te zien niet beter op. De eerste Rutte-kabinetten waren nog bezuinigingskabinetten. Dat heet rechts te zijn. Maar het waren vooral kabinetten die de lasten verhoogden. De collectieve lastendruk ging onder de Rutte-kabinetten met meer dan 30 miljard euro omhoog, oftewel enkele duizenden euro's per huishouden. Dat is niet rechts, dat is links.

RutteDrie wenste klimaatkampioen van Europa te worden (en dus van de wereld). Dat geldt niet als rechts, maar als links (al likken heel wat profiteurs van links en rechts hun vingers er bij af). Er ging niet minder macht en geld naar Europa, er ging veel meer macht en geld naar Europa. Dat geldt als links, niet als rechts.

De immigratie steeg onder de Rutte-kabinetten tot recordhoogten, waardoor ook de bevolking met gemiddeld zo'n 100.000 mensen per jaar steeg. Dat leidt in het dichtstbevolkte land van Europa tot allerlei problemen, zoals druk op woningen, verkeer, natuur, milieu, klimaat en uitkeringen en zorg. Maar er is nauwelijks iemand die dat benoemt - linkse partijen al helemaal niet.

WYNIA'S WEEK

Links verloor de verkiezingen, maar wint de formatie. Plus: VIDEO

Vindt Rutte het erg?

Gaat RutteVier, met of zonder 'nieuwe bestuurscultuur' daar iets aan doen, dat de burgers buitenspel staan, rechtse kiezers zelfs dubbel buitenspel, dat de problemen van het land niet worden benoemd en dus niet worden aangepakt? De kansen zijn minimaal. Ook dat is de prijs van het feit dat Mark Rutte in een linkse houdgreep wordt gehouden.

En dan nog: vindt Mark dat erg? Te vrezen valt van niet.

Als jonge staatssecretaris wilde Mark Rutte de VVD liefst laten fuseren met D66 en (de rechterkant van) de PvdA. Als premier kostte het hem geen enkele moeite om links beleid te voeren, tot aan trots nivelleren met de PvdA toe. Toen hij in 2010 voor het eerst premier kon worden, had hij best willen regeren met PvdA, D66 en GroenLinks (paarsplus), tot de VVD-achterban er een stokje voor stak. Maar die VVD-achterban, die hoor je niet meer. De VVD is immers de Ruttepartij geworden.

Pim van Galen en Syp Wynia bespreken samen de toestand. U kunt de video [HIER](#) bekijken.

De videofilms van Wynia's Week staan op YouTube. Nooit meer zo'n video missen? Abonneer u dan (gratis) op het Youtube-kanaal van Wynia's Week TV. Dat kan [HIER](#).